

(miestas / rajonas, mokykla)

klasės mokinio (-ės)

(vardas ir pavardė)

2019 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduoties (raštu) II dalis
Zadania pisemne sprawdzające osiągnięcia w zakresie kształcenia podstawowego 2019 r. (część II)

GIMTOJI KALBA (LENKŲ) JĘZYK POLSKI

Teksto suvokimas ir literatūros žinių taikymas / Czytanie ze zrozumieniem i stosowanie wiedzy o literaturze
Kalbos žinių taikymas / Stosowanie wiedzy o języku

Testas / Test

7 czerwca 2019 roku

Czas trwania – 1 godz.

WSKAZÓWKI

- Sprawdź, czy w teście nie ma pustych kartek lub innych widocznych błędów drukarskich. Poinformuj komisję, jeżeli widzisz braki.
- Przeczytaj dwa podane teksty A i B oraz wykonaj zadania do nich.
- Oceniane będą tylko zadania wykonane czarnym lub ciemnoniebieskim długopisem. Nie wolno kreślić ani używać korektora.
- Pisz czytelnie. Za nieczytelne odpowiedzi otrzymasz 0 punktów.
- Wykonując zadania testu, odpowiedzi formułuj zwięźle i zrozumiale. Odpowiedzi muszą się zmieścić w wyznaczonych miejscach.
- W kolumnach po prawej stronie osoby sprawdzające będą wpisywać punktację.

Powodzenia!

VERTINIMAS

Užduotys	Maksimalus taškų skaičius	Surinktų taškų suma		
		1 vertintojas	2 vertintojas	3 vertintojas
1	2			
2–6	10			
7–8	6			
9–10	5			
11–12	3			
13–16	8			
17–18	6			
Taškų suma	40			
Suapvalinta taškų suma	40			
			Ivertinimas	

Vertinimo komisija: _____
(parašas, vardas ir pavardė)

(parašas, vardas ir pavardė)

(parašas, vardas ir pavardė)

Przeczytaj podane teksty A i B oraz wykonaj zadania do nich.

TEKST A

Andrzej Wajda¹

DLACZEGO PRACUJĘ W TEATRZE?

(fragment książki *Powtórka z całości*)

- Po pierwsze – w teatrze z zasady spotykam się z tekstem, który przetrwawszy swój czas, stał się nieśmiertelny. (...) Tygodniami czytam z aktorami tekst z wiarą, że znajdę odpowiedź. (...)
Reżyser w teatrze musi iść za tekstem, a wszystkie odkrycia wynikają tylko z głębszego zrozumienia tego, co napisał autor... To właśnie określa rolę reżysera, która w kinie jest z konieczności przesadzona.
- W teatrze spotykam się oko w oko z aktorem. Wytrzymać to spojrzenie. Odpowiedzieć na każde pytanie, które mi stawia (czasem również odpowiedzieć: Nie wiem). Nie mogę bowiem skryć się za kamerą, jak robię to nieraz, realizując film, albo odesłać go do innych, których tyłu kręci się w czasie zajęć na planie.
Aktor w teatrze ma świadomość, że tylko i wyłącznie on, wychodząc na scenę, bierze na siebie klęskę przedstawienia. To daje mu poczucie własnej wartości, podczas kiedy wielu aktorów, zwłaszcza rzadko grających w filmie, czuje się tylko śrubką w ogromnej maszynie kina.
- Próby analityczne, ćwiczenia, próby na scenie, niekończące się rozmowy w teatrze i poza nim zbliżają mnie do aktorów, pozwalają poznać ich lepiej, odkryć coś więcej, niż mogę dostrzec w pobieżnym z konieczności czasie realizacji filmu, kiedy zagoniony, nie mam nawet czasu przejść z nimi na „ty”. Poprzez stół, który jedynie odgradza mnie od aktorów, patrzę im w oczy – bo wiem, że nie ukryję mojej niewiedzy. (...)
- Miejscem teatru jest scena i widownia. Aktor i widz są dwoma nieodzownymi elementami jego istnienia. A zatem miejsce reżysera jest skromne – dopomóc aktorom, dodając im otuchy, i być dla nich pierwszym widzem w pustej sali w czasie prób. Zrobić tak, ażeby nie przeszkadzali sobie wzajemnie, wydobyć akcenty, które pozwalają zrozumieć akcję i treść utworu. Mało i dużo, w zależności od sposobu potraktowania tego zadania.
- Często pytają mnie, dlaczego zajmuję się teatrem, którego dzieła znikają z czasem i tak łatwo są zapominane, skoro mam możliwość realizowania filmów, które zostają na zawsze i trwają, mając szansę wzruszenia i bawienia przyszłych pokoleń?
Otóż właśnie ta nietrwałość i ulotność prawdziwie i głęboko wiąże mnie z teatrem, ponieważ nie tylko potrzeba nieśmiertelności i chęć przetrwania jest naturalną potrzebą człowieka, ale świadomość nicości² i śmierci pociąga nas również, a nawet z wiekiem coraz bardziej.

Zadania do tekstu A

- Zaznacz **dwie** poprawne odpowiedzi, które mogą być zakończeniem podanego zdania.

Andrzej Wajda w tym tekście...

- A przedstawia swój skomplikowany życiorys.
- B porównuje rolę reżysera w filmie i w teatrze.
- C dzieli się swoim doświadczeniem pracy w teatrze.
- D opowiada o trudnościach w pracy nad swoją pierwszą sztuką teatralną.

(2 punkty)

Punkty	
1	2

Punkty za zadanie 1 (2 punkty)

¹ Andrzej Wajda (1926–2016) – jeden z najwybitniejszych polskich reżyserów filmowych i teatralnych.

² Nicość – niebyt, stan, w którym nic nie istnieje.

2. Podaj po jednym synonimie do wyróżnionych wyrazów.

A **niekończące się** rozmowy – _____

B **klęska** przedstawienia – _____

C **głęboko** mnie wiąże z teatrem – _____

D możliwość **realizowania** filmów – _____

(2 punkty)

3. Zaznacz **jedną** poprawną odpowiedź.

Sformułowanie *czują się tylko śrubką w ogromnej maszynie* oznacza, że...

A od nich niewiele zależy.

B bez nich wszystko się rozpadnie.

C to oni ponoszą odpowiedzialność za całość.

(1 punkt)

4. Na podstawie 4. części tekstu wymień **trzy** funkcje reżysera w teatrze.

1. _____

2. _____

3. _____

(1,5 punktu)

5. Określ, czy podane stwierdzenia dotyczące A. Wajdy są prawdziwe, czy fałszywe. Wpisz do pustych klatek tabeli TAK lub NIE.

	Stwierdzenie	TAK / NIE
A	Wielokrotnie i uważnie czyta tekst sztuki.	
B	Często sam pisze sztuki teatralne.	
C	Nawiązuje bliskie relacje z aktorami teatralnymi.	
D	Podtrzymuje w teatrze aktorów na duchu.	
E	Chce w oczach aktorów uchodzić za wszechwiedzącego.	
F	Pracuje w teatrze, aby zyskać wielką popularność.	

(3 punkty)

6. Przyporządkuj każdej części tekstu (1.–5.) jeden z podanych podtytułów (A–E).

Cześć tekstu	1.	2.	3.	4.	5.
Podtytuł					

A Tajemnicza moc teatru

B Funkcje reżysera w teatrze w czasie prób

C Praca nad tekstem sztuki

D Bliskie relacje reżysera z aktorami teatralnymi

E Specyfika pracy aktora w teatrze

(2,5 punktu)

Suma punktów za zadania 2–6 (10 punktów)		
--	--	--

7. Uzupełnij zdania **jednym** spośród podanych w nawiasach wyrazów, używając go w odpowiedniej formie.

A Sztuki w reżyserii Wajdy były niejednokrotnie wystawiane na deskach _____ (ekran / sala / kino / teatr).

B Scenografia spektaklu to są dekoracje, rekwizyty, _____ (garnitur / kostium / aktor / scenariusz) i oświetlenie.

C Publiczność, czyli _____ (scenarzysta / reżyser / widownia / recenzent) najbardziej interesują sztuki, w których grają znani aktorzy.

(3 punkty)

8. Do podanych frazeologizmów A–F dopasuj ich znaczenie spośród proponowanych 1–6.

	Frazeologizm	Właściwe znaczenie (1–6)	Proponowane znaczenia
A	spotkać się oko w oko		1. spodobać się komuś, zwrócić na siebie czyjąś uwagę 2. kłócić się zawzięcie, mieć do kogoś pretensje, rwać się do bójki 3. wywoływać zawiść, niechęć, drażnić, denerwować, złościć 4. spojrzeć na coś, obejrzeć coś pobieżnie, niezbyt dokładnie 5. być bezpośrednio, bardzo blisko, twarzą w twarz 6. ciemno, nic nie widać w ciemności
B	choć oko wykol		
C	wpaść komuś w oko		
D	skakać komuś do oczu		
E	kłuć w oczy		
F	rzucić okiem		

(3 punkty)

Suma punktów za zadania 7–8 (6 punktów)

Punkty

1 2

9. Popraw w poniższych zdaniach błędy językowe. Zakreśl błędną formę i podaj obok poprawną.

1. Andrzej Wajda jest przede wszystkim znany jako twórca filmowy. –

2. Nie wszyscy znają, że współpracował z wieloma teatrami. –

3. Samy wielki sukces teatralny Wajdy jest związany z teatrem w Krakowie. – _____

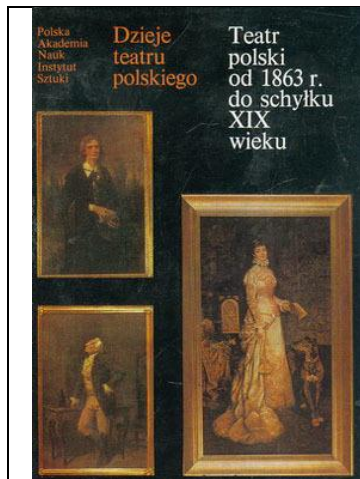
4. Andrzej Wajda postawił na krakowskiej scenie aż 18 sztuk. –

5. Reżyser nie bał się trudnych temów i eksperymentów. – _____

6. W jego sztukach często grali znane aktorzy. – _____

(3 punkty)

10. Które z poniższych książek wykorzystasz, aby przygotować notatkę dotyczącą twórczości Andrzeja Wajdy? Przy każdym źródle zaznacz TAK lub NIE i uzasadnij swoją odpowiedź.

A

TAK / NIE, ponieważ _____

B

TAK / NIE, ponieważ _____

(2 punkty)

Punkty

1 2

Suma punktów za zadania 9–10 (5 punktów)

TEKST B

Konstanty Ildefons Gałczyński

ROZMOWA Z AKTOREM

Właśnie wyszedł przed chwilą –

(...)

Teraz chodzę i chodzę, i przypominam sobie jego słowa,
i jak las podateński³ szumi w mej głowie ta rozmowa.

Mówił o roli:

że chciałby – powiada – widownię
stroić, jak skrzypce się stroi
(nasz narodowy instrument),
że czasem śni mu się tak:

Na scenie jest parę świec
i więcej nic –

lecz w blasku tych małych świec
jakaś serdeczna sprawa,
jakaś sztuka pt. np. „Warszawa”
i słowa w sztuce poczynają biec
jak chmury złote, które wiatr wiosenny goni –
aż zachwycona widownia powstaje z miejsc,
aż pochodniami są płomyczki świec
I JEDNO JEST: AKTOR I ONI.

– Czy napiszesz mi taką rolę?
– Spróbuję. Odejdź z nadzieją.
(...)

Zadania do tekstu B

11. W której osobie występuje podmiot liryczny wiersza? Uzasadnij odpowiedź **dwoma** cytatami z tekstu.

Podmiot liryczny jest _____

1. _____ 2. _____

(1,5 punktu)

12. Kim jest podmiot liryczny? Zaznacz poprawną odpowiedź, a na uzasadnienie podaj odpowiedni cytat z tekstu.

- A Aktorem
B Pisarzem
C Reżyserem

(1,5 punktu)

Punkty	
1	2

Suma punktów za zadania 11–12 (3 punkty)		
--	--	--

³ Podateński – znajdujący się koło Aten (nawiązanie do tradycji starożytnego teatru greckiego).

13. Wypisz z wiersza cytaty, które potwierdzają następujące myśli.

	Stwierdzenie	Cytat
A	Scenografia w teatrze może być bardzo skromna.	
B	Teatr tworzą aktorzy i widownia.	
C	W teatrze aktor wypowiada długie teksty.	

(3 punkty)

14. Uzasadnij własnym zdaniem, że podane określenia mogą charakteryzować przedstawionego w wierszu aktora. Nie cytuj.

A Ambitny – _____

B Patriota – _____

(2 punkty)

15. Wyjaśnij w 1–2 zdaniach znaczenie przenośne następującego cytatu: *chciałby – powiada – widownię stroić, jak skrzypce się stroi.*

(2 punkty)

16. Zaznacz **jedną** poprawną odpowiedź, która może być zakończeniem podanego zdania.

Sformułowanie *Odejdź z nadzieją* oznacza, że mówiący ...

A niegrzecznie wystawia gościa za drzwi.

B żegna zmarłego kolegę.

C postara się spełnić prośbę.

D na pewno spełni prośbę.

(1 punkt)

Suma punktów za zadania 13–16 (8 punktów)		
---	--	--

17. Z podanych połączeń przyimka z rzeczownikiem utwórz przymiotniki według wzoru:

Wzór: pod Atenami – podateński

A pod miastem – _____

B przed potopem – _____

C między ludźmi – _____

D przy drodze – _____

E za morzem – _____

F nad Niemnem – _____

(3 punkty)

18. Uzupełnij tabelę, umieszczając podane informacje w odpowiedniej rubryce tabeli.

Autorzy: A. Mickiewicz, H. Sienkiewicz, G. Zapolska

Utwory: *Moralność pani Dulskiej*, *Pan Tadeusz*, *Potop*.

	Cytat	Autor i nazwa utworu
A	<i>Nad Soplicowem słońce weszło, i już padło Na strzechy, i przez szpary w stodołę się wkradło</i>	
B	<i>Moja pani! Na to mamy cztery ściany i sufit, aby brudy swoje prać w domu i aby nikt o nich nie wiedział. Rozwłóczyć je po świecie, to ani moralne, ani uczciwe. Ja zawsze tak żyłam, ażeby nikt nie mógł powiedzieć, iż byłam powodem skandalu.</i>	
C	<i>Panna Aleksandra z dawna wiedziała, co ją czeka, i szlachta z dawna o przyjaźni między Billewiczem a Kmicicami słyszała.</i>	

(3 punkty)

Suma punktów za zadania 17–18 (6 punktów)

Punkty
1 2